

een
daad klimaat
voor ons

- 20% MINDER CO₂ TEGEN 2020 -

> DRAAG JIJ OOK EEN STEENTJE BIJ?

INGEL
MUNSTER

Lichtervelde
leeft

GEMEENTE
RUISELEDE

gemeente
Meulebeke

MENSEN
MAKEN
MOORSLEDE

OOSTROZEBEKE
iedereen meet

Tielt
Stad op de hoogte

Wingene

Burgemeestersconvenant
voor lokale duurzame energie

- 20% minder CO₂ tegen 2020 -

> DAAR GAAN WE VOOR

Het Klimaatoverleg Midwest – dat zijn de gemeenten Ingelmunster, Lichtervelde, Meulebeke, Oostrozebeke, Ruiselede, Tielt en Wingene – en de gemeente Moorslede engageren zich om tegen 2020 minstens 20 procent minder CO₂ uit te stoten.

Samen nemen ze deel aan het Burgemeestersconvenant, een Europees initiatief dat ontwikkeld werd om gemeenten en steden rechtstreeks te betrekken bij het verhaal rond klimaatverandering.

Klimaatverandering mag dan wel een probleem op wereldschaal zijn, op lokaal vlak kunnen we heel wat ondernemen om ons steentje bij te dragen om de gevolgen tegen te gaan. Daarom hebben de gemeenten onder begeleiding van WVI duurzame energieactieplannen opgesteld, die werden goedgekeurd door Europa.

In 2011 heeft de groep een eerste meting uitgevoerd van de CO₂-uitstoot op haar grondgebied (*). Hieruit blijkt dat de helft van de CO₂-uitstoot van de onderzochte bronnen afkomstig is van gezinnen. Het privé- en commercieel vervoer is verantwoordelijk voor ongeveer één derde.

() De sectoren landbouw en industrie zijn niet opgenomen in deze berekeningen.*

Het overig aandeel komt op rekening van de dienstensector. Vier jaar later, in 2015, is een daling van de CO₂-uitstoot met 4 procent gerealiseerd.

En die daling willen de gemeenten van het Klimaatoverleg Midwest tegen 2020 nog flink aanscherpen! Om de ambitie van “20% minder CO₂ in 2020” te realiseren, zijn in het duurzaam energieactieplan zowel individuele als regionale acties opgenomen.

Acties die de gemeenten zelf realiseren in eigen gebouwen en diensten en acties voor en door inwoners en ondernemingen. Kleine acties en grote acties. Goedkope acties en serieuze investeringen.

> BENIEUWD WAT WIJ DOEN EN HOE JE ZELF JE STEENTJE KAN BIJDAGEN?

Je komt het allemaal te weten in deze brochure.

- een woordje uitleg -

> CO... WATTE?

CO₂ is één van de belangrijkste broeikasgassen en ontstaat bij de verbranding van fossiele brandstoffen zoals stookolie, aardgas en steenkool en ook bij verschillende natuurlijke processen.

> **Wat betekent CO₂ voor de klimaatverandering?**

Zonlicht valt op de aarde, waardoor deze opwarmt. De aarde straalt echter ook weer warmte uit. Broeikasgassen absorberen die warmtestraling en sturen die deels terug naar het aardoppervlak. Op die manier zit de warmte gevangen. Dit maakt dat CO₂ er mede verantwoordelijk voor is dat de temperatuur op aarde toeneemt.

> **Warmer = minder leefbaar!**

En dat de aarde opwarmt, heeft heel wat kwalijke gevolgen. Gevolgen die ook wij merken! Klimaatverandering houdt veel meer in dan het smelten van het poolijs. Wij krijgen in onze regio te maken met weersomstandigheden die extremer worden: neerslagpatronen veranderen, met enerzijds enorme droogte en anderzijds stormen en overvloedige regen tot gevolg. We krijgen ook meer hitteperiodes. Het staat vast dat het hoog tijd is om het broeikaseffect nog luider een halt toe te roepen!

- energie besparen doe je zo -

> TIPS & ADVIES

We geven jou als gezin, bedrijf of organisatie graag het nodige advies en tips om duurzaam te (ver)bouwen en om energie-efficiënte keuzes te maken!

> **Eén winkel voor al je woonvragen**

Bij je lokale woonwinkel kan je terecht met al je vragen over wonen: premies, huren en verhuren, sociaal huren, kopen en lenen, kwaliteit van woningen, woningaanpassing en energiebesparende investeringen en energiescans. Afhankelijk van de gemeente waarin je woont, kan je terecht bij de plaatselijke woonwinkel. Voor openingsuren en info kan je terecht op hun website:

Meulebeke, Ruiselede, Tielt en Wingene

> www.wonen-regio-tielt.be

Ingelmunster en Oostrozebeke

> www.huisvesting-regio-izegem.be

Lichtervelde en Moorslede

> www.woondienstregioroeselare.be

> **Advies voor duurzaam (ver)bouwen en wonen**

Particulieren, scholen, organisaties en ondernemers kunnen met al hun vragen over duurzaam bouwen of verbouwen terecht bij Acasus, het provinciaal Steunpunt Duurzaam Bouwen. Acasus geeft ook advies en ondersteuning aan innovatieve projecten die de bouwsector van de toekomst vorm geven. Hun kennispartner BAS vzw stelt het onafhankelijk bouwadvies op.

Meer info via

> www.acasus.be

> www.basbouwen.be

> WIST JE DAT...

“tot 10 procent van het elektriciteitsverbruik in de woning sluipverbruik is: lampjes die permanent verbruiken, omdat de toestellen niet volledig zijn uitgeschakeld? Zet apparaten zoveel mogelijk helemaal uit met een aan/uit-knop of via een stekkerdoos.”

> **Scan jouw energieverbruik**

Bepaalde (kwetsbare) doelgroepen kunnen via de distributienetbeheerder (www.eandis.be) of via de woonwinkel een gratis energiescan aanvragen. Door deze eenvoudige doorlichting van je energieverbruik kom je te weten hoe je energie kan besparen.

> **Ik renoveer niet, ik BEnoveer!**

BENOveren is renoveren in de overtreffende trap, nog beter renoveren dus met als doel een duurzame woning, waarin je je hele leven kan blijven wonen. Investeren in isolatie en duurzame verwarming met gebruik van hernieuwbare energiebronnen zijn enkele van de belangrijkste aandachtspunten.

Door aan te sluiten bij een burenpremieproject kan je voordelig BENOveren in groep.

Nuttige info hierover vind je via

> www.energiesparen.be/ikBENOvereer

> www.eandis.be/burenpremie.

> **Bezín eer je begint!**

Ben je van plan een huis te kopen of te huren, kijk dan steeds goed het EPC (energieprestatiecertificaat) na! Dit certificaat is verplicht bij verkoop of verhuur van woningen en geeft info over het energieverbruik in de woning. Hoe hoger de energiescore op de kleurenbalk van het EPC, hoe slechter de woning/het appartement scoort op energieverbruik.

Meer info via

> www.energiesparen.be/epc.

energieprestatiecertificaat
bestaand gebouw met woonfunctie

certificaatnummer	XXXXXXXXXX-XXXXXX-XXXXXX-XX		
straat	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
nummer	XXXXXX	bus	
postnummer	XXXX	gemeente	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
bestemming	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
type	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
bouwjaar	XXXX		
softwareversie	XXXX		

berekende energiescore (kWh/m²/jaar):

XXXX

De energiescore laat toe om de energiezuinigheid van woningen/appartementen/collectieve woongebouwen te vergelijken.

kWh/m²/jaar

0 50 100 150 200 250 300 350 400 450 500 550 600 650 700

energiezuinig weinig besparingsmogelijkheden

energieskudinge

rechtsvorm	XXXXXX	firma	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	KBO-nr.	XXXX.XXX.XXX
voornaam	XXXXXXXXXX	afnemersnaam	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	energiescore	EPXXXX
straat	XXXXXXXXXX	nummer	XXXXXX	bus	XXXXXX
postnummer	XXXXXX	gemeente	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
land	XXXXXXXXXX				

Ik verklaar dat alle gegevens op dit certificaat overeenstemmen met de door de Vlaamse overheid vastgelegde werkwijze.

datum: XX-XX-XXXX

handtekening:

[Handtekening]

bestaand gebouw met woonfunctie

Dit certificaat is geldig tot en met XX XXXXXXX XXXX

> **Ga voor A+++!**

Overweeg je de aankoop van een nieuwe televisie, koelkast, wasmachine,... kijk dan steeds goed naar het energielabel en kies bij voorkeur een toestel met A+++-label.

Deze zijn immers het energiezuinigst. Een zuinig apparaat is nog geen garantie voor een laag verbruik, maar het is een goed begin. De rest hangt af van de manier waarop je het toestel gebruikt. Meer info over energielabels, maar ook over besparen op je energiefactuur door eenvoudige ingrepen vind je op www.energiesparen.be/elektrischetoestellen. Extra tip: als beschermde afnemer kan je via de netbeheerder een nieuwe energiezuinige koelkast of wasmachine aankopen. Info en voorwaarden kan je nalezen op > www.eandis.be

> **WIST JE DAT...**

"in 2018 de "woningpas" wordt ingevoerd? Dit is een digitaal paspoort voor elke woning met alle data en attesten, waarin je op termijn ook zelf informatie zal kunnen toevoegen over energetische investeringen."

> **Energiezuinig licht in de duisternis!**

De zuinigste lamp is de lamp die niet brandt. Blijft het licht altijd branden in de kelder of het toilet? Dan loont het de moeite om de verlichting te voorzien van een bewegingssensor. Gloeilampen en halogeenlampen zijn uit de winkelrekken verdwenen omdat ze teveel energie verspillen. TL-lampen, compacte fluorescentielampen en ledlampen verbruiken een pak minder en gaan 10 keer langer mee.

Op www.energiesparen.be/verlichting vind je veel nuttige info over lamptypes, armaturen en regelsystemen.

Voor bedrijven: www.groenlichtvlaanderen.be

> **Minder wordt meer!**

Op volgende websites krijg je een overzicht van diverse premies en subsidies voor particulieren, scholen, bedrijven en verenigingen: www.premiezoeker.be en www.energiesparen.be/subsidies

Voor een overzicht van alle subsidies van de netwerkbeheerders voor ondernemingen, huishoudelijke klanten en beschermde afnemers verwijzen we naar: www.eandis.be

Voor lokale premie- en subsidiemogelijkheden verwijzen we naar de woonwinkel.

> **Wat doet... de gemeente MEULEBEKE?**

De komende 5 jaar wordt de volledige openbare verlichting aangepast naar LED-verlichting, die gedimd en slim aangestuurd kan worden. Een heuse investering met tal van positieve effecten: forse energiebesparing, sterk verlaagde onderhoudskosten en behoud van comfort voor alle weggebruikers. In de Randweg en op de heraangelegde spoorwegbedding is er al LED-verlichting geïnstalleerd.

> **Wat doet... de gemeente RUISELEDE?**

Het water- en energieverbruik van alle gemeentelijke gebouwen wordt maandelijks door de gemeentediensten opgenomen en bijgehouden in een energieboekhouding. Dit laat het gemeentebestuur toe om lekken of defecten op te sporen, grote verbruiken te detecteren en de gebruikers van de gemeentelijke gebouwen te sensibiliseren om zuinig met energie om te springen.

> **Wat doet... de gemeente WINGENE?**

Alle gemeentelijke gebouwen werden geanalyseerd op energieverbruik en mogelijke energiebesparing. De laatste jaren heeft de gemeente bij verschillende gebouwen maatregelen genomen die moeten leiden tot een verminderd verbruik. Dit varieert van het aanbrengen van spouwmuurisolatie en dakisolatie, het plaatsen van energiezuinige LED-verlichting tot het plaatsen van zonnepanelen.

- met minder CO₂ naar school, het werk en de winkel -

Dat fietsen en wandelen gezond is, weet iedereen al lang.
Je verbrandt geen brandstof, maar calorieën.
Het is een stuk goedkoper en je hebt geen last van files.

Ook voor het klimaat is het een zegen om de auto wat vaker te laten staan en te kiezen voor alternatieven om je te verplaatsen. Alleen is daar af en toe wat extra aanmoediging voor nodig en die geven we jou met plezier!

> WIST JE DAT...

"je 4 keer minder CO₂ uitstoot als je de trein neemt in plaats van de auto? Dat komt overeen met 1 kg CO₂ per 10 km. Laat dus de auto eens thuis staan en kies voor het openbaar vervoer."

> ***Fiets naar je werk!***

Op www.biketowork.be kan je als werknemer individueel je fietsritten registreren en je statistieken bijhouden. Kan je je werkgever overtuigen om deel te nemen, dan kan je ook fietspunten verzamelen die je inruilt voor allerlei leuke voordelen.

> ***"Sharing is caring"***

Heb je maar af en toe een (tweede) auto nodig, dan is autodelen zeker iets voor jou. Vooral in steden zijn al verschillende autodeelorganisaties actief, maar je kan ook je eigen wagen uitlenen of aansluiten bij een autodeelgroep.

Op www.autodelen.net ontdek je het aanbod, info over autodeelverzekeringen en reservatiesystemen. Door het gebruik van een deelauto die je vooraf moet reserveren, ga je ook bewuster om met de wagen en dit leidt tot minder gereden autokilometers per jaar.

Op www.mobielvlaanderen.be vind je een overzicht van alle deelsystemen voor auto's, fietsen, autoritten en parkeerplaatsen in België. Je vindt er ook heel wat informatie over het openbaar vervoer, in combinatie met de fiets, alsook heel wat info over fietsherstoppunten, fietsroutes, wandelroutes, enz.

> WIST JE DAT...

*"je belastingvoordeel kan genieten als je carpoolt en als dit georganiseerd wordt door je werkgever?
Carpoolen is beter voor het milieu en verhoogt het sociaal contact."*

> **Milieuvriendelijkere wagens**

Tegen 2020 komen er 2.500 laadpalen voor elektrische voertuigen bij. In iedere gemeente vind je al minstens 1 openbare laadpaal.

Op www.milieuvriendelijkevoertuigen.be kan je terugvinden waar de laadpunten zich bevinden. Vlaanderen voorziet nog tot eind 2019 een premie voor de aankoop van een nieuwe, volledig elektrische wagen, een wagen op waterstof, elektrische bromfiets klasse B of elektrische motorfiets voor natuurlijke personen, vzw's en aanbieders van autodelen. Er is ook een belastingvermindering voor de aankoop van een nieuwe elektrische motorfiets, driewieler of vierwieler. Tot eind 2020 is er nog een vrijstelling van de verkeersbelasting en de BIV voor elektrische voertuigen en voertuigen op aardgas (CNG/LNG). Meer info:

www.vlaanderen.be/nl/mobiliteit-en-openbare-werken/voertuigen.

Ben je overtuigd om te "autominderen" en duurzame mobiliteitskeuzes te maken?

Bezoek dan zeker eens www.SMOVE.be.

Deze website maakt je wegwijs in het mobiliteitsaanbod en staat vol inspirerende verhalen. SMOVE.be is een initiatief van het Netwerk Duurzame Mobiliteit en de Vlaamse Overheid.

> **WIST JE DAT...**

"in 2015 slechts 4 procent van de energie in de Vlaamse transportsector afkomstig is uit hernieuwbare energiebronnen?"

> **Ook bedrijven doen mee(r) voor minder!**

Op de website www.vlaio.be van het Agentschap Innoveren en Ondernemen vind je een overzicht van de subsidies voor ondernemingen.

> **Wat doet... de gemeente MOORSLEDE?**

De gemeente heeft 2 laadpunten voor elektrische fietsen gerealiseerd. Zo kunnen er in Dadizele en Moorslede telkens 2 elektrische fietsen opgeladen worden.

> **Wat doet... de gemeente LICHTERVELDE?**

Onder het motto "Lichtervelde fietst" trekt Lichtervelde volop de kaart om het fietsen in haar gemeente te stimuleren. De inwoners krijgen de kans om gratis een elektrische fiets uit te testen en verenigingen kunnen gratis mobiele fietsstallingen ontlenen. In mei 2018 organiseert de gemeente samen met de scholen een verkeersweek waarbij kinderen en hun ouders via allerlei acties aangemoedigd worden om zich duurzaam naar school te verplaatsen. Bedrijven gaven we de mogelijkheid om in te tekenen op een groepsaankoop fietsen.

> **Wat doet... de gemeente OOSTROZEBEKE?**

Op het Gemeenteplein vind je niet alleen een laadplaats voor elektrische voertuigen, maar ook een laadpunt voor elektrische fietsen. Dit fietslaadpunt staat aan de voorzijde van het gemeenschapscentrum "O.C. Mandelroos".

- maak zelf je energie -

> **Aan de bron van je eigen groene energie**

Zonnepanelen, zonneboilers, warmtekraftkoppeling, warmtepompen,...

de alternatieve duurzame energiebronnen worden steeds bekender en vaker gebruikt. Niemand kijkt nog op van de zonnepanelen op daken van gemeentelijke gebouwen en woningen en daar heeft de groepsaankoop zonnepanelen, die al enkele jaren wordt georganiseerd, zeker toe bijgedragen. Ook de warmtepompen en zonneboilers zijn al in heel wat (nieuwbouw)woningen terug te vinden.

Voor iedereen die zelf energie wil produceren, biedt het internet een schat aan informatie:

Over de zonnekaart:

>www.energiesparen.be/zonnekaart

Over de groepsaankoop zonnepanelen en groene energie:

>www.samengaanwegroener.be

Over de keuze van technieken voor verwarming en warm water:

>www.mijnbenovatie.be

Over duurzaam bouwen en wonen:

>www.ecobouwers.be

> **Wat doet... de stad TIELT?**

In 2018 worden nieuwe jeugdlokalen gebouwd in Tielt, die voorzien zullen worden van fotovoltaïsche zonnepanelen.

> **Wat doet... de gemeente INGELMUNSTER?**

Eind 2017 werden zonnepanelen gelegd op de kunstacademie, de gemeenteschool, de buitenschoolse kinderopvang en op de gemeentelijke werkplaats. Ook op het gemeentehuis zullen zonnepanelen geplaatst worden.

